

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 554/2022-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku (sudca spravodajca) a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Cdo/42/2022 z 1. júna 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkové východiská

1. Sťažovateľka sa neúplnou ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 23. augusta 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). Tiež navrhuje, aby ústavný súd namietané uznesenie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a ustanovil jej v konaní pred ústavným súdom právneho zástupcu.

2. Z ústavnej sťažnosti a vyžiadaných príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou doručenu Okresnému súdu Trenčín 16. decembra 2019 domáhala určenia neplatnosti darovacej zmluvy uzavretej 16. januára 2017 medzi žalovaným (otec sťažovateľky) a jej bratom (obdarovaný). Predmetom darovacej zmluvy bol prevod spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti $\frac{1}{2}$ k nehnuteľnostiam [pozemok, zastavaná plocha a nádvorie, záhrada a rodinný dom + príslušenstvo (garáž, oplotenie, inžinierske siete)] v katastrálnom území [REDAKOVANÉ], okres [REDAKOVANÉ]. Žalobu odôvodnila tým, že v čase uzavretia darovacej zmluvy nebol žalovaný (darca) pri plnom vedomí, ako aj tým, že darovacia zmluva trpí vadou – žalovaný mal darovať príslušenstvo ako celok, nie iba spoluvlastnícky podiel k nemu. Okresný súd rozsudkom č. k. 15C/61/2019 z 10. novembra 2020

v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5Co/30/2021 zo 4. augusta 2021 žalobu sťažovateľky zamietol.

3. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie. Vytýkanú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) odôvodnila tým, že súdy nižšej inštancie nevykonali znalecké dokazovanie v potrebnom rozsahu na preverenie duševného stavu žalovaného, ktorý mal pri uzavretí darovacej zmluvy trpieť duševnou poruchou, pričom toto nevykonanie navrhovaného dôkazu nijako neodôvodnili. Preto považovala rozhodnutia súdov nižšej inštancie za arbitrárne. Tiež nesúhlasila s názorom súdov nižšej inštancie, že na veci nemala naliehavý právny záujem tým, že darovacou zmluvou nebola dotknutá na svojich právach. Uviedla, že v prípade smrti žalovaného by jej prislúchalo postavenie dediča, pričom napadnutou darovacou zmluvou došlo k ukráteniu jej majetkových práv.

4. Najvyšší súd namietaným uznesením dovolanie sťažovateľky odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako neprípustné s odôvodnením, že neúplnosť či nesprávnosť skutkových zistení a ani nesprávnosť týkajúca sa hodnotenia dôkazov súdom nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považovaná za vadu konania. Výnimkou sú iba rôzne deficity v dokazovaní (napr. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz). Rozhodnutie súdu, ktoré z dôkazov vykoná, je vždy vecou súdu, a nie strán sporu. Prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá ani prípadné nesprávne právne posúdenie veci.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka namieta, že najvyšší súd namietaným uznesením spochybnil jej dovolanie, odignoroval jej námietku spočívajúcu v spochybnení psychického stavu žalovaného a že súdy sa nezaoberali jej návrhom na vykonanie dokazovania pre účely zistenia psychického stavu žalovaného v čase uzavretia darovacej zmluvy.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Podstata ústavnej sťažnosti spočíva v námietke sťažovateľky, že najvyšší súd sa v rámci dovolacieho konania, ktorého výsledkom bolo namietané uznesenie, odmietol zaoberať jej dovolaním a odignoroval jej námietku spočívajúcu v spochybnení psychického (duševného) stavu žalovaného v čase uzavretia darovacej zmluvy. Najvyšší súd v namietanom uznesení konštatoval, že nevykonaním sťažovateľkou navrhovaného dokazovania v konaní pred krajským súdom nedošlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces a ustanovenie § 420 písm. f) CSP nie je aplikovateľné v rámci namietania nesprávneho právneho posúdenia veci ani skutkového stavu veci.

7. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom odôvodnenia namietaného uznesenia najvyššieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudkov okresného súdu a krajského súdu (právny názor zakotvený v ustálenej judikatúre ústavného súdu zahŕňa požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania; II. ÚS 112/2020, III. ÚS 347/2021).

8. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu a krajského súdu vyplýva, že sťažovateľka sa domáhala určenia neplatnosti darovacej zmluvy zo 16. januára 2017 uzavretej medzi žalovaným (otec sťažovateľky) a jej bratom (obdarovaný). Okresný súd v spojení s krajským súdom ustálili skutkový stav na zistení, že sťažovateľka (i) nebola účastníkom žalobou napadnutej darovacej zmluvy, a tak nemohlo dôjsť jej uzavretím k zásahu do jej práv, (ii) žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu (darovacej zmluvy) nemá oporu v zákone [§ 137 písm. d) CSP], (iii) sťažovateľka ako žalovaného uviedla iba svojho otca (darcu), nie aj brata (obdarovaného), a aj po upozornení o tomto procesnom nedostatku v rámci predbežného právneho posúdenia sťažovateľka túto vadu neodstránila. Všeobecné súdy tiež uviedli, že v prípade vyhovenia žalobe by došlo iba k obnoveniu právneho stavu pred darovaním, avšak právne postavenie sťažovateľky by ostalo nedotknuté, pretože sa jej predmetná darovacia zmluva netýka. Okresný súd v spojení s krajským súdom zamietli žalobu sťažovateľky okrem iného aj pre neúplný okruh účastníkov konania. Vzhľadom na procesné zamietnutie žaloby okresný súd z dôvodu hospodárnosti konania nevykonal sťažovateľkou navrhované dokazovanie.

9. Ústavný súd uvádza, že najvyšší súd v zásade nemôže porušiť základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi jeho postup v civilnom sporovom konaní. Takýmto predpisom je aj Civilný sporový poriadok. Právo na súdnu ochranu sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručuje vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, čo platí pre všetky konania vrátane dovolacích (§ 419 a nasl. CSP). Ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala jeho svojvoľný postup (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania). Z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd sa zaoberal a vyrovnal s dovolacím dôvodom sťažovateľky, nestotožnil sa s dovolacou argumentáciou, z ktorej by mala vyplývať prípustnosť dovolania, a preto odmietol dovolanie ako procesne neprípustné. Najvyšší súd sťažovateľke odpovedal, argumentujúc normami o prípustnosti dovolania, adekvátne a preskúmateľne a výklad najvyšším súdom aplikovaných právnych noriem neodporuje ich podstate a zmyslu vrátane ustanovenia § 420 CSP, ktoré nenormuje prípustnosť dovolania z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia (tu právnej otázky naliehavého právneho záujmu) a v zásade ani z dôvodu nesprávne zisteného skutkového stavu. Ústavný súd v rovine *obiter dicta* pripomína judikatúru, podľa ktorej vecná legitímácia v spore o neplatnosť zmluvy sa týka všetkých účastníkov zmluvy (napr. rozhodnutie najvyššieho súdu č. k. 3Cdo/122/2002, podľa ktorého ak má byť určená neplatnosť zmluvy, predmetom ktorej je nehnuteľnosť, musia byť účastníci konania všetci, ktorí zmluvu uzavreli). V danej veci zmluvu žiadny z jej účastníkov nenapadol a sťažovateľka nepreukázala, že by v čase rozhodovania súdov mala relevantné právo či už odvodené od práva jej žijúceho otca alebo aktívnu legitímáciu z iného právneho dôvodu. Nestačí samotná skutočnosť, že v budúcnosti by takéto právo mohla mať z titulu dedenia. Pre rozhodnutie súdu bol dôležitý stav v čase rozhodovania súdu (§ 217 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu o nenaplnení prípustnosti dovolania je s týmito východiskami procesne plne kompatibilné.

10. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07, I. ÚS 348/2019).

11. Ústavný súd dospel k záveru, že námietky sťažovateľky neodôvodňujú prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, pretože sú zjavne neopodstatnené. Ustanovenie § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoÚS“) dáva v záujme racionality a efektivity konania ústavnému súdu právomoc posúdiť prijateľnosť návrhu predtým, než dospeje k záveru, že o návrhu rozhodne meritórne nálezom. Ústavný súd z uvedených dôvodov ústavnú sťažnosť sťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. g) ZoÚS odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

12. Pokiaľ ide o sťažovateľkinu žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, ústavný súd uvádza, že na to, aby o nej mohol rozhodnúť, musí najprv zistiť, či sú kumulatívne splnené tri podmienky, resp. predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom: (i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť a (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

13. Ak ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia zistí, že v danom prípade nie je daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie, ústavná sťažnosť je oneskorená, neprípustná alebo zjavne neopodstatnená, znamená to, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a teda že nie je splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, v dôsledku čoho nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom vyhovieť.

14. Z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom je zrejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie práva na ochranu ústavnosti (III. ÚS 265/2014, III. ÚS 631/2017). Keďže nebol splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľky o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovел (bod 2 výroku rozhodnutia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. októbra 2022

Peter Straka
predseda senátu